

Werkplan voor 2012 van de Stichting Mensenrechten en Gezondheidszorg “Johannes Wier”

Inleiding

In november 2012 is het meerjarenplan 2012 – 2015 van de Johannes Wier Stichting (JWS) door het bestuur vastgesteld. Het werkplan 2012 zal in samenhang met dat plan moeten worden gelezen. 2012 is daarin gekarakteriseerd als een opstartjaar, een jaar waarin de aandacht vooral zal gaan naar het versterken van de interne organisatie. De ambitie op het terrein van de diensten en producten van JWS is in 2012 beperkt. Aangezien JWS een lerende organisatie wil zijn zal het al zijn activiteiten *monitoren* en/of *evalueren*.

Diensten en producten

JWS zal in 2012 de mensenrechteneducatie en bijdragen aan de schaduwrapportages continueren, de aandacht voor de zorg voor ouderen en gedetineerden nader definiëren en van start gaan met de organisatie van debatten. Daarnaast zullen signalen over misstanden in de zorg structureel worden geregistreerd en aanleiding vormen om actie te ondernemen dan wel activiteiten te ontplooiën, mits daarvoor de middelen en menskracht voorhanden zijn en passend is binnen het werk- en meerjarenplan.

Mensenrechteneducatie

De mensenrechteneducatie, of in feite, de educatie op het terrein van de mensenrechten en gezondheidszorg, kortweg MRE genoemd, is een activiteit van JWS die niet *stand alone* is, maar onderdeel is van de meeste activiteiten van JWS. De coördinatie van MRE zal om die reden op het niveau van het bestuur plaatsvinden. Ook zal er in 2012 een heroriëntatie op dit terrein moeten plaatsvinden en het aantal zorgprofessionals die ingezet kunnen worden bij de MRE activiteiten vergroot en in disciplines verbreed. Tevens zal afstemming van de MRE van JWS op de educatie op het gezondheidszorgterrein met de samenwerkingspartners, zoals IFHHRO en NVMP, en eventuele andere organisaties, plaatsvinden. Inzet zal zijn om middels samenwerking met hen op het gebied van de MRE een meerwaarde te leveren.

De kwaliteit van de geboden MRE activiteiten zullen continu worden *gemonitored* en geëvalueerd. Daartoe zullen kwaliteits- en evaluatiecriteria worden opgesteld. Daarnaast zal worden bekeken of er meer gebruik van *e-learning* kan worden gemaakt en welke MRE pakketten op het web daarvoor bruikbaar en toegankelijk zijn voor de verschillende doelgroepen van JWS.

JWS zal zich vooral ook inspannen om te stimuleren dat MRE onderdeel gaat uitmaken van de verschillende *curricula* van professionals in de zorg. JWS zal zich in 2012 oriënteren op de activiteiten van het Platform Mensenrechteneducatie en bekijken hoe JWS zich daartoe verhoudt.

Resultaten 2012:

- In het eerste kwartaal van 2012 is een inventarisatie afgerond van de aard en omvang van de bestaande MRE en is een JWS-breed MRE pakket samengesteld en toebedeeld aan zorgprofessionals binnen en buiten de JWS gelederen die dit pakket implementeren.
- In 2012 heeft er afstemming op het terrein van de MRE met de directe samenwerkingspartners van JWS plaats gevonden en zijn er concrete afspraken gemaakt over samenwerking.
- Er zijn kwaliteitscriteria vastgesteld die structureel worden toegepast bij het monitoren en evalueren van de MRE activiteiten.
- Bovengenoemde criteria zullen ook op bestaande *e-learning* pakketten worden toegepast. Vastgesteld is of nieuwe *e-learning* pakketten zullen worden ontwikkeld.

- Er is een strategie ontwikkeld om te stimuleren dat MRE onderdeel wordt van de diverse *curricula* van professionals in de zorg.
- JWS heeft zich georiënteerd over de activiteiten van het Platform Mensenrechteneducatie en de verhouding van JWS daartoe.

Bijdragen aan schaduwrapportages

Het bijdragen aan schaduwrapportages op het JWS terrein is een belangrijk middel om op politiek en beleidsmatig op een meer structurele wijze invloed uit te oefenen op het bevorderen en naleven van het recht op gezondheidszorg. Niet alleen komen er vragen om bij te dragen aan de periodieke schaduwrapportages, maar tevens aan tussentijdse rapportages, indien een Nederlandse rapportage niet tijdig en/of bevredigend is. JWS zal zich beter moeten voorbereiden en toerusten om op de vragen om bij te dragen aan de diverse rapportages in te kunnen gaan. Daarbij stelt JWS zich de voorwaarde dat de bijdragen van hoogwaardige kwaliteit zijn en zal zich beperken tot de onderwerpen die tot de missie van JWS kunnen worden gerekend. Per rapportage wordt een projectgroep ingesteld die de bijdrage aan de rapportage voorbereid en de inbreng daarbij van betrokken deskundigen coördineert.

De *concluding observations* van comités van de Verenigde Naties over rapportages waaraan JWS een bijdrage heeft geleverd zullen onder betrokken beroepsgroepen worden verspreid en zo nodig van commentaar voorzien.

Verder zal in 2012 worden bekeken of er een instrument is, of kan ontwikkeld, dat de bijdragen aan schaduwrapportages kan faciliteren, en zal een meerjarenplanning worden opgesteld voor komende rapportages. Daarbij wordt tevens in kaart gebracht welke relevante punten voor JWS daarbij aan de orde zijn gesteld en in hoeverre deze zijn opgevolgd. Indien relevant wordt daartoe contact opgenomen met een faculteit gezondheidsrecht.

Resultaat 2012:

- In het eerste kwartaal van 2012 is een inventarisatie en planning gemaakt van relevante mensenrechteninstrumenten en de daarbij behorende rapportageverplichtingen en openstaande relevante punten.
- De bijdragen aan de schaduw- en tussenrapportages, zoals de bijdragen betreffende de CRC, het CAT en de ICESCR, die reeds in 2011 werden gevraagd zijn afgerond.
- Bekeken is in hoeverre een bijdrage van JWS aan de rapportage over het ICCPR van relevantie en gezien de menskracht van JWS haalbaar is.
- Per rapportage is een projectgroep ingesteld die de bijdrage, zo nodig met inbreng van andere deskundigen, (heeft) voorbereid(t).
- Er is duidelijkheid of er een instrument bestaat die de bijdragen van JWS aan schaduwrapportages faciliteert, en zo nee, op welke wijze deze kan worden ontwikkeld.

Organisatie van debatten

In 2012 zal JWS van start gaan met de organisatie van debatten in samenwerking met beroepsorganisaties en/of academies. JWS heeft zich tot doel gesteld om in 2012 twee debatten te organiseren. Voor een brede profilering zullen voor deze debatten twee uiteenlopende, actuele thema's en verschillende samenwerkingspartners worden gezocht. Voor de invulling van de debatten worden externe deskundigen gevraagd. Er zal accreditatie voor de debatten worden aangevraagd en aan de deelnemers aan de debatten en kostendekkende financiële bijdrage.

Resultaat 2012:

- JWS heeft twee debatten georganiseerd over uiteenlopende, actuele thema's in samenwerking met verschillende samenwerkingspartners;
- Deze debatten zijn geëvalueerd en er zijn lessen getrokken om de toegankelijkheid en kwaliteit daarvan zo nodig te verhogen;

- Voor de debatten is met succes accreditatie aangevraagd en de financiële bijdragen van deelnemers heeft de organisatie ervan kostendekkend gemaakt.

Het opstellen van *position papers, fact sheets, amicus curiae* brieven en richtlijnen

De verschillende activiteiten van JWS, en met name de debatten, kunnen leiden tot het opstellen van *position papers, fact sheets, amicus curiae* brieven en richtlijnen. JWS heeft zich tot doel gesteld om in 2012 minstens éénmaal een dergelijk document te produceren. Daartoe zal het een beroep doen op deskundigen binnen de eigen gelederen en/of externe deskundigen.

Resultaat 2012:

- JWS heeft minimaal één *position paper, fact sheet, amicus curiae* brief of richtlijnen opgesteld en voor verspreiding gezorgd.

Verdere activiteiten

JWS zal binnengekomen signalen over misstanden in de zorg registreren en indien daar aanleiding voor is, en aansluit bij het meerjarenplan 2012 – 2015, daarover melding maken bij geëigende instanties en als lobbyist en pleitbezorger optreden. Daartoe worden relaties opgebouwd met relevante ministeries, zelfstandige bestuursorganen, zorgverzekeraars, toezichthouders, politici en het College voor de Rechten van de Mens i.o. De signalen worden tevens betrokken bij de bijdragen aan de schaduwrapportages. Daarnaast zullen de ontwikkelingen m.b.t. de oprichting van het Instituut voor Kwaliteit in de Zorg worden gevolgd en met name bestudeerd in hoeverre de gebruikte criteria voor ‘kwaliteit’ mensenrechten *proof* zijn.

In de afgelopen jaren heeft JWS aandacht besteed aan de misstanden in de zorg voor gedetineerden en ouderen. Aan het einde van 2011/ begin 2012 wordt besloten op welke wijze de aandacht voor de misstanden in de zorg aan gedetineerden verder zal worden vorm gegeven. Ook zal in het begin van 2012 worden besloten of aandacht aan de zorg voor ouderen wordt gecontinueerd in de vorm van een debat (zie eerder).

Op dit moment heeft JWS een bescheiden functie als kennis- en expertisecentrum. De huidige bibliotheek is slecht toegankelijk. Cogis heeft aangeboden om deze te digitaliseren. JWS zal – als ‘spin-in-het-web’ – fungeren door een ‘kaartenbak’ te ontwikkelen waarin de namen en expertise van interne en externe deskundigen op het terrein van de mensenrechten en gezondheidszorg waarop bij vragen om specifieke expertise een beroep kan worden gedaan.

Resultaten 2012

- In 2012 heeft JWS een functionerend systeem opgesteld om binnenkomende signalen over misstanden in de zorg te signaleren en te registreren in een duidelijk *format*; hierover zal in 2013 worden gerapporteerd;
- In 2012 is een invulling gegeven aan de focus van JWS voor zorg in detentie en ouderenzorg;
- JWS heeft met een aantoonbaar resultaat een start gemaakt met de opbouw van relaties met relevante ministeries, politici, zelfstandige bestuursorganen, zorgverzekeraars, patiëntenverenigingen, academies, toezichthouders en het College voor de Rechten van de Mens i.o.
- JWS heeft aantoonbaar de ontwikkelingen mb.t. de oprichting van het Instituut voor Kwaliteit van de Zorg gevolgd.
- JWS heeft een functionerend ‘kaartenbak’ systeem ontwikkeld van interne en externe deskundigen waarop bij vragen om specifieke expertise een beroep kan worden gedaan.

De organisatie

De huidige structuur van de organisatie vereist bijstelling. De besluitvorming binnen JWS zal duidelijk en helder moeten zijn, de informatievoorziening naar vrijwilligers en externe geïnteresseerden verbeterd en aangepast aan de tijdsgeest en er zal meer mogelijkheid moeten worden gecreëerd

voor onderlinge uitwisseling en contact. Tevens zal de kennis en deskundigheid op het terrein van de mensenrechten en gezondheidszorg binnen JWS moeten worden verbreed en verdiept.

Het bestuur van JWS

Gezien de uitdagingen waar het bestuur in 2012 voor staat zal het AB worden uitgebreid naar het statutaire aantal van (minimaal) zeven AB leden en frequenter, effectiever en meer gestructureerd vergaderen. Zo spoedig mogelijk zal het AB in ieder geval worden uitgebreid met een professional die kennis en ervaring heeft met marketing & communicatie. Verder worden voor de uitbreiding van het bestuur vooral professionals in de zorg met bestuurlijke ervaring gezocht, met daarbij zoveel mogelijk diversiteit in professionele achtergrond, leeftijd, gender en etniciteit.

De AB leden, inclusief de DB leden, verdelen zo spoedig mogelijk onderling de taken ten aanzien van de diverse activiteiten en leggen vast op welke wijze en wanneer daarover verantwoording wordt afgelegd naar bestuur, vrijwilligers en donoren. Er komt in ieder geval een duidelijke portefeuilleverdeling voor de belangrijkste kerntaken van JWS: (interne en externe) MRE, projecten, waaronder de organisatie van debatten, marketing & communicatie en financiën.¹

Elk najaar wordt door het AB een jaarwerk- en begrotingsplan vastgesteld, dat de leidraad vormt voor de activiteiten in het jaar daarop. Elk voorjaar wordt een jaarverslag opgesteld, waarbij het jaarplan en het meerjarenplan de leidraad vormen. In dit jaarverslag wordt verantwoording afgelegd aan vrijwilligers, donoren en andere geïnteresseerden in hoeverre de plannen, inclusief het begrotingsplan, zijn gerealiseerd.

Eind 2011 – begin 2012 is er een (nieuwe) vrijwilliger aangesteld die administratieve en secretariële ondersteuning biedt aan het bestuur, de documentatie verzorgt en telefonische vragen beantwoordt. De secretaris van het bestuur stuurt deze medewerker primair aan. De (vrijwillige) boekhoudster wordt aangestuurd door de penningmeester.

Resultaten 2012

- Begin 2012 is een vrijwilliger aangetrokken om de functie voor administratieve en secretariële ondersteuning in te vullen, met een duidelijke, vernieuwde functieomschrijving.
- In 2012 functioneert het DB en AB als collegiaal bestuur, met heldere taakverdeling en besluitvorming ten aanzien van activiteiten en verantwoording daarover binnen het bestuur en naar vrijwilligers en donoren.
- Ter bevordering van het functioneren als collegiaal bestuur en voor de afstemming tussen de diverse activiteiten van JWS zal het AB in 2012 minimaal negen keer per jaar vergaderen.
- Het functioneren van het bestuur wordt in september intern geëvalueerd en zo nodig bijgesteld.
- Begin 2012 worden het huishoudelijk reglement, interne proces beschrijvingen en procedures aangepast aan de bijgestelde organisatie en in december op hun werkzaamheid geëvalueerd en zo nodig bijgesteld.
- In het najaar wordt een jaarwerkplan voor 2013 op basis van het meerjarenplan 2012 – 2015 opgesteld en besproken met de vrijwilligers van JWS.
- In het voorjaar van 2012 wordt een jaarverslag voor 2011 opgesteld ter verantwoording over de activiteiten van JWS aan vrijwilligers, donoren en andere geïnteresseerden.

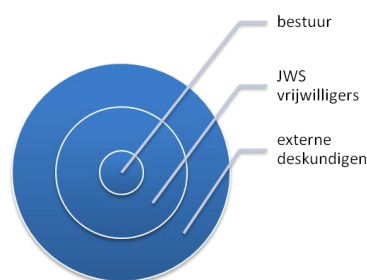
De structuur van JWS

De organisatie van JWS zal in 2012 omgevormd worden van een werkgroepenorganisatie in een netwerkenorganisatie. Deze bestaat uit twee schillen/netwerken rond het bestuur; de binnenste schil wordt gevormd door de vrijwilligers, de buitenste schil door externe deskundigen.

---

¹ Elk project of *task force* valt onder de verantwoordelijkheid van een bestuurslid. In voorkomende gevallen schuift de projectleider van een betreffend project op vastgestelde momenten aan bij een AB vergadering om over voortgang en resultaten van dit project te rapporteren en verantwoording af te leggen.

Figuur 1: JWS als netwerken organisatie

Op beide netwerken zal een beroep worden gedaan bij de voorbereiding, organisatie en invulling van de verschillende diensten en producten van JWS. De eerder genoemde 'kaartenbak' zal daarbij van dienst zijn.

Voor elke activiteit wordt een projectgroep of *task force* gevormd.² De doelstellingen, tijdsplan en wijze waarop verantwoording wordt afgelegd over voortgang en resultaten worden door de projectgroep of *task force* per activiteit vastgelegd en door het bestuur geaccordeerd. Hiervoor wordt in 2012 een procedure vastgesteld. Na afloop van de activiteiten worden deze met alle direct betrokkenen geëvalueerd; de resultaten van de evaluaties worden gebruikt voor de ontwikkeling van *good practices*.

Voor de versterking en verbreding van de binnenschil – de JWS vrijwilligers – zal actief geworven worden onder professionals in de zorg, en met name onder verpleegkundigen, verzorgenden en studenten in de zorgopleidingen.

Resultaten 2012

- In 2012 heeft JWS een duidelijke start gemaakt met de opbouw van een goed functionerende netwerkenorganisatie, waarbij met succes een beroep kan worden gedaan op de interne en externe netwerken om de activiteiten van JWS te ontwikkelen.
- Een procedure is vastgesteld op welke wijze projectgroepen en task forces aan de slag gaan en verantwoording afleggen over de voortgang en resultaten van hun activiteiten.
- JWS heeft een start gemaakt met een aantoonbare vergroting van het aantal vrijwilligers en de diversiteit in leeftijd en disciplines onder hen verbreed.

Comité van Aanbeveling

Het Comité van Aanbeveling wordt één à twee maal per jaar geconsulteerd over bestuurlijke en inhoudelijke vraagstellingen. In 2012 zal met de leden van het Comité worden besproken of deze zal worden uitgebreid en met wie. Ook zal daarbij aan de orde komen of het bestaan en samenstelling van het Comité gebruikt mag worden bij de profilering van JWS.

Resultaat 2012:

- Met het Comité van aanbeveling is in 2012 besproken of het Comité zal worden uitgebreid, en zo ja, met wie.
- Met het Comité is tevens besproken of het bestaan en samenstelling van het Comité gebruikt mag worden bij de profilering van JWS.

De interne deskundigheidsbevordering

JWS zal de kennis en deskundigheid onder de eigen gelederen en de interne cohesie binnen JWS bevorderen door het organiseren van refereeravonden. Deze zullen worden organisatorisch voorbereid door leden van het bestuur, waarbij, afhankelijk van de inhoud, inbreng wordt gevraagd

² Een projectgroep richt zich op een externe activiteit, waarvoor, zover relevant en mogelijk, financiële steun wordt gezocht. Een *task force* richt zich – kortdurend - op het ontwikkelen van een plan of activiteit ten behoeve van de interne organisatie.

van vrijwilligers en/of externe deskundigen. Deze avonden zullen vijf maal per jaar plaats vinden. De functie, organisatie en inhoud van deze refereeravonden zal aan het einde van het jaar worden geëvalueerd en zo nodig bijgesteld. Onder de vrijwilligers zal in het voorjaar van 2012 worden geïnventariseerd aan welke onderwerpen behoefte is, dan wel aan welke zij kunnen bijdragen. Met de directe samenwerkingspartners (IFHHRO, Wemos, Dokters van de Wereld en NVMP) zal in 2012 worden overlegd of dit – ter verbreding van de kennis en deskundigheid, bevordering van de samenwerking en deling van de organisatielast – een gezamenlijke activiteit van de vijf organisaties wordt.

Resultaten 2012

- Er zijn met groeiend succes in 2012 vijf refereeravonden door het bestuur georganiseerd met inbreng van vrijwilligers en externe deskundigen.
- Onder de vrijwilligers is geïnventariseerd aan welke onderwerpen behoefte is, en aan welke zij kunnen bijdragen. Deze peiling zal betrokken worden bij de planning van de refereeravonden.
- In 2012 zal met de vier samenwerkingspartners overleg worden gevoerd of er ook bij hen behoefte bestaat aan gezamenlijke refereeravonden en daarover een besluit worden genomen.

Samenwerking en relaties

JWS zal het overleg met IFHHRO, Dokters van de Wereld, Nederlandse Vereniging van Medische Polemologen (NVMP) en Wemos continueren en bezien of verdergaande samenwerking op bepaalde terreinen meer efficiency en effectiviteit kan opleveren. Voor de schaduwrapportages werkt JWS met name samen met het Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten (NJCM.)

Verder zal JWS de ontwikkelingen binnen het Breed Mensenrechten Overleg blijven volgen, en indien relevant daaraan deelnemen. Van andere periodieke bijeenkomsten wordt eveneens bezien in hoeverre deze kunnen bijdragen aan de nieuwe koers van JWS.

JWS zal voor de organisatie en uitvoering van diverse activiteiten de contacten en relaties met de beroepsorganisaties in de zorg versterken. Voor pleitbezorging en lobby zal JWS relaties opbouwen dan wel versterken met relevante ministeries, zelfstandige bestuursorganen, zorgverzekeraars, toezichthouders, politici en het College voor de Rechten van de Mens (i.o.) (zie eerder).

Jaarlijkse contacten met relevante organisaties als Pharos, Lampion, DCI Ecpat, Amnesty etc. zullen onderhouden blijven. Met Arq en IMMO zal bezien worden of en op welke terreinen nauwer samen kan worden gewerkt.

Resultaten 2012:

- Contacten met de vier directe samenwerkingspartners zijn gecontinueerd en er is meer helderheid verkregen over de mogelijke meerwaarde van verdergaande samenwerking met één of meerdere van deze partners.
- Ook is er minimaal éénmaal per jaar overleg geweest met andere relevante organisaties.
- JWS is op de hoogte van de ontwikkelingen binnen het Breed Mensenrechten Overleg en heeft daar, mits relevant, aan deelgenomen. Van andere periodieke bijeenkomsten is duidelijk of – en zo ja – in hoeverre zij kunnen bijdragen aan de activiteiten van JWS en hoeveel tijd daarin gestoken zal worden.
- Met Arq en IMMO zijn concrete afspraken gemaakt over nauwere samenwerking.

Financiën, marketing & communicatie

Ter versterking van de financiële situatie, de profilering en aanpassing van de interne en externe informatievoorziening aan de huidige tijdsgeschiedenis zal JWS in 2012 een plan opstellen voor marketing, fondsenwerving, public relations (PR), en overige interne en externe communicatie. Voor het opstellen van dit marketing & communicatieplan, waaronder, zoals gesteld, ook de fondsenwerving wordt verstaan, wordt een *task force* in het leven geroepen. Het marketing & communicatieplan zal

uiterlijk medio 2012 ter besluitvorming in het bestuur moeten worden besproken. In dit plan zal tevens moeten worden aangegeven wanneer en op welke wijze deze uitgevoerd moeten worden, en hoe deze *gemonitored* en geëvalueerd zullen worden.

Resultaten 2012

- Medio 2012 beschikt JWS over een marketing & communicatieplan, dat vervolgens wordt uitgevoerd, *gemonitored* en na 2012 wordt geëvalueerd.

Huisvesting

Aangezien JWS een vrijwilligersorganisatie is vinden vrijwel alle interne (en externe) activiteiten in de avonduren plaats. De huidige huisvesting van JWS is in de avonduren niet 'bewonersvriendelijk' en biedt o.a. voor de versterking van de interne cohesie binnen JWS ook in de omgeving vrijwel geen mogelijkheden voor informeel contact. Daarom zal JWS vergaderingen en andere bijeenkomsten in de avonduren elders laten plaats vinden.

Diemen, december 2011